

POVZETEK POROČILA O UGOTOVITVAH REDNEGA STROKOVNEGA NADZORA S SVETOVANJEM V DEJAVNOSTI ZDRAVSTVENE NEGE V SPLOŠNI BOLNIŠNI CELJE, NA ODDELKU ZA KARDIOKIRURGIJO

Predsednica Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije (v nadaljnjem besedilu Zbornica – Zveza) Monika Ažman je 20. 2. 2025 izdala sklep o začetku rednega strokovnega nadzora s svetovanjem številka 641-8/25-1 in novoimenovana predsednica Zbornice – Zveze Anita Prelec sklep o spremembi sklepa o začetku rednega strokovnega nadzora s svetovanjem številka 641-8/25-10 z dne 8. 5. 2025 pri izvajalcu zdravstvene dejavnosti **SPLOŠNA BOLNIŠNICA CELJE**, Oblakova ulica 5, 3000 Celje (v nadaljnjem besedilu izvajalec zdravstvene dejavnosti ali SB Celje), na **ODDELKU ZA KARDIOKIRURGIJO**.

Prvi odstavek 78. člena Zakona o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF, 14/13, 88/16 – ZdZPZD, 64/17, 1/19 – odl. US, 73/19, 82/20, 152/20 – ZZUOOP, 203/20 – ZIUPOPDVE, 112/21 – ZNUPZ, 196/21 – ZDOsk, 100/22 – ZNUZSZS, 132/22 – odl. US, 141/22 – ZNUNBZ, 14/23 – odl. US, 84/23 – ZDOsk-1, 102/24 – ZZKZ in 32/25, v nadaljnjem besedilu ZZDej) določa, da strokovni nadzor s svetovanjem obsega nadzor nad strokovnostjo, kakovostjo in varnostjo dela pri izvajalcu zdravstvene dejavnosti. Strokovni nadzor s svetovanjem lahko zajema nadzor izvajalca zdravstvene dejavnosti v celoti ali samo njegove posamezne notranje organizacijske enote, nadzor posameznega zdravstvenega delavca ali zdravstvenega sodelavca, ali nadzor zdravstvene obravnave posameznega primera.

Četrti odstavek 78. člena ZZDej določa, da redni strokovni nadzor s svetovanjem izvede pristojna zbornica v skladu z letnim programom, ki ga sprejme zbornica s soglasjem ministra, pristojnega za zdravje.

Ministrica za zdravje dr. Valentina Prevolnik Rupel je podala soglasje k programu rednih strokovnih nadzorov s sklepom št. 014-1/2025-2711-6 z dne 11. 2. 2025.

Izvajalec zdravstvene dejavnosti je bil uvrščen na program rednih strokovnih nadzorov za leto 2025 zaradi več prejetih pritožb v zvezi z vzpostavljanjem in izvajanjem nove delavnosti kardiokirurgije v SB Celje. Zbornica – Zveza je 14. 11. 2024 prejela anonimno prijavo zaposlenih, v kateri opozarjajo, da so zaposleni, ki bodo vključeni v izvajanje nove dejavnosti v stiski, saj nimajo informacij, kako bo potekalo uvajanje v delo v operativni dejavnosti in v enotah intenzivne nege ter terapije. Pritožbo posameznika, ki opozarja na domnevne nepravilnosti in odstopanja pri izvajanju operativnega posega je Zbornica – Zveza prejela 29. 11. 2024. Nadalje je bila 3. 2. 2025 prejeta še pritožba svojca pacienta, ki naj bi bil operiran decembra 2024 v SB Celje in pri katerem naj bi kasneje prišlo do komplikacij in premestitve v UKC Ljubljana.

Zbornica – Zveza je s prejetimi pritožbami seznanila Ministrstvo za zdravje in ga pozvala, da preveri, ali so pri izvajalcu zdravstvene dejavnosti izpolnjeni vsi pogoji, vključno s kadrovskimi viri za varno in kakovostno obravnavo pacientov v novi dejavnosti tako v času rednega dela in v času dežurstva.

Ministrstvo za zdravje je dopis Zbornice – Zveze odstopilo Zdravstvenemu inšpektoratu Republike Slovenije (ZIRS). ZIRS je Zbornico – Zvezo 14. 2. 2025 z dopisom št. 06130-796/2024-31 seznanil z dotedanjimi ugotovitvami pri nadzoru v SB Celje in zadevo odstopil v morebitno nadaljnjo obravnavo.

Strokovni nadzor se je izvedel z namenom:

- nadzora nad opravljanjem strokovne in poklicne dejavnosti ter poklicnih kompetenc izvajalcev zdravstvene nege,
- preverjanja ustreznosti poklicnih kvalifikacij, strokovnih izpopolnjevanj izvajalcev zdravstvene nege in organizacije dela izvajalca zdravstvene dejavnosti na področju zdravstvene nege,
- preverjanja zagotavljanja kakovosti in varnosti na strokovnem področju zdravstvene nege,
- preverjanja stalnega sledenja razvoja stroke zdravstvene nege,
- preverjanja in upoštevanja doktrin, standardov, protokolov, smernic, navodil in drugih dokumentov na področju dela zdravstvene nege,

- preverjanja opravljanja dejavnosti v skladu s Kodeksom etike v zdravstveni negi Slovenije (Uradni list RS, št. 98/24) in drugimi etičnimi načeli,
- preverjanja ustrezne kadrovske zasedenosti na področju zdravstvene nege,
- svetovanja na podlagi ugotovitev strokovnega nadzora.

Dejavnost kardiokirurgije je porazdeljena na več že obstoječih notranjih organizacijskih enot. Delovanje je bilo preverjeno tako na ravni celotnega zavoda in podrobno na enotah intenzivne terapije III, operativne in anesteziološke dejavnosti ter na novoustanovljenem oddelku kardiokirurgije. Nadzor je bil izveden z namenom preverjanja posameznih strokovnih področij ter na podlagi ugotovitev izdati priporočila.

PREDSTAVITEV DEJAVNOSTI KARDIOKIRURGIJE V SB CELJE

Ministrstvo za zdravje je SB Celje 13. 11. 2024 izdalo dovoljenje za opravljanje bolnišnične zdravstvene dejavnosti – kardiovaskularna kirurgija v bolnišnični dejavnosti (operacije na odprtem srcu). Odgovorni nosilec je prof. dr. Tomislav Klokočovnik, dr. med., spec. kardiovaskularne kirurgije in splošne kirurgije. Oddelek za kardiokirurgijo je opredeljen v Pravilniku o sistemizaciji delovnih mest v SB Celje, ki velja od 27. 12. 2024. Podlaga za sprejem pravilnika je v Pravilniku o organiziranosti in organizaciji dela v Splošni bolnišnici Celje z dne 22. 7. 2024, kjer je v 21. členu (organiziranost operativnega medicinskega področja) dodan Oddelek za kardiokirurgijo.

Prvi pacienti so bili na oddelku za kardiokirurgijo operirani 18. 11. 2024. V letu 2024 je bilo izvedenih 18 operativnih posegov, v januarju in februarju 2025 pa še 7. V času nadzornega obiska se dejavnost ni izvajala.

Za potrebe kardiokirurgije so dodatno zaposlili 17 izvajalcev zdravstvene nege, ki so razporejeni na oddelkih, kjer so obravnavani kardiokirurški pacienti. Vodstvo zdravstvene nege pove, da so zaposlene izvajalce zdravstvene nege vprašali, oziroma jim ponudili možnost, da se vključijo v delo v dejavnosti kardiokirurgije, pri čemer so upoštevali njihove želje.

POVZETEK UGOTOVITEV STROKOVNEGA NADZORA S SVETOVANJEM V DEJAVNOSTI ZDRAVSTVENE NEGE KARDIOKIRURGIJE V SB CELJE

Zavod je dopolnil interne akte in opredelil dejavnost kardiokirurgije. Dodatno je zaposlil izvajalce zdravstvene nege za izvajanje dejavnosti kardiokirurgije oziroma jih je premestil iz drugih oddelkov bolnišnice. Vzpostavil in opremil je oddelek kardiokirurgije, kjer je 7 bolniških postelj namenjenih intenzivni terapiji I, II. Vodstvo zavoda je iskalo možnosti dodatnega uvajanja v delo pri izvajalcih zdravstvene dejavnosti doma in v tujini. Sodelovali so s tujimi strokovnjaki pri uvajanju dipl. zn. v anesteziologiji, vključili so pogodbene operacijske medicinske sestre, ki so hkrati mentorice redno zaposlenim operacijskim medicinskim sestram, organizirali in izvedli so več internih izobraževanj s področja obravnave kardiokirurškega pacienta. Zaposili so oba Univerzitetna klinična centra v Sloveniji, ki dejavnost kardiokirurgije izvajata, da bi k njima na usposabljanje lahko napotili izvajalce zdravstvene nege, vendar do realizacije usposabljanja ni prišlo.

Zaposleni so povedali, da še niso popolnoma samostojni in da potrebujejo dodatna znanja za izvajanje nove dejavnosti.

Dejavnost kardiokirurgije se v času trajanja nadzora ni izvajala. Predvidevali so, da bi pred poletjem 2025 lahko izvedli še nekaj operativnih posegov, termin še ni bil znan.

Nadzor se je skladno z metodologijo izvajanja rednih strokovnih nadzorov na Zbornici – Zvezi izvedel na 15 nadzorovanih področjih. Iz spodnje tabele so razvidne dosežene skladnosti po posameznih področjih.

	Poklicne aktivnosti	Delež
1.	Strokovna usposobljenost izvajalca/ke ZN in sistemizacija delovnih mest	76 %
2.	Vpis izvajalcev ZN v register in veljavne licence	75 %
3.	Urniki dela	72 %
4.	Kategorizacija potreb po ZN	65 %
5.	Stalno sledenje razvoju stroke	75 %
6.	Zagotavljanje kakovosti in varnosti	68 %
7.	Pregled doktrin, standardov, protokolov	66 %
8.	Neposredna izvedba standardov, doktrin, protokolov, navodil za delo	80 %
9.	Upravljanje z zdravili	63 %
10.	Dokumentiranje v ZN	63 %
11.	Predaja uporabnikov	80 %
12.	Pregled reanimacijskih vozičkov/tas za urgentna stanja	89 %
13.	Preprečevanja okužb, povezanih z zdravstvom	64 %
14.	Skrb za uporabnikovo in delovno okolica	89 %
15.	Poznavanje etičnih načel, pacientovih pravic in pritožbenih poti	100 %

Dosežene skladnosti prakse zdravstvene nege so sledeče:

- 1) na enem področju dosežena »zelo dobra praksa« (nad 90-%),
 - 2) na štirih področjih dosežena »dobra praksa« (80-% – 89-%),
 - 3) na štirih področjih dosežena »ustrezna praksa« (70-% – 79-%),
 - 4) na šestih področjih dosežena »pomanjkljiva praksa« (40-% – 69-%).
- »Neustrezna praksa« ni bila prepoznana.

Prepoznani so bili primeri dobrih praks, ki omogočajo, da procesi v neposredni klinični praksi tečejo bolj kakovostno. Vsekakor je treba pohvaliti prizadevanje vodstva zavoda, da bi zaposlenim izvajalcem zdravstvene nege omogočili ustrezno uvajanje v delo za novo dejavnost kardiokirurgije.

Povečuje se število sporočenih varnostnih incidentov, sistematično izvajajo pogovore o varnosti, kar zagotavlja preventivno delovanje in preprečevanje potencialnih varnostnih incidentov.

Največ odstopanja na področju je bilo prepoznanih pri pregledu doktrin, standardov, protokolov, upravljanju z zdravili, dokumentiranju v zdravstveni negi, preprečevanju okužb, povezanih z zdravstvom, zagotavljanju kakovosti in varnosti, ter pri kategorizaciji potreb po zdravstveni negi.

Izpostaviti je treba strokovne standarde in navodila za delo, ki niso posodobljena, in dokumentacijo zdravstvene nege. Dokumenti niso obvladovani, ne uporablja se vedno enaka dokumentacija, zapisi se podvajajo, razpršenost podatkov ne zagotavlja primerne kontinuirane obravnave, vsebine dokumentov ne predvidijo vseh aktivnosti in podatkov za spremljanje kardiokirurških pacientov. Proces zdravstvene nege je sicer vzpostavljen, je pa pomanjkljiv in se ne izvaja v celoti. Pri pregledu dokumentacije treh pacientov je bilo ugotovljeno pomanjkljivo beleženje izvedenih aktivnosti, rubrike v obrazcih niso izpolnjene.

Sistem kakovosti in varnosti je vzpostavljen, kljub temu pa zaposleni ne poznajo kazalnikov kakovosti, tveganj, ne poznajo ukrepov, sprejetih na nivoju zavoda.

Uvajanje izvajalcev zdravstvene nege v delo na področju kardiokirurgije je sicer potekalo na vseh enotah, kljub temu pa se večina izvajalcev zdravstvene nege še ne počuti popolnoma usposobljenih za delo na novi dejavnosti. Preverjanja znanja po uvajanju niso izvedli. Največjo stisko smo prepoznali pri operacijskih medicinskih sestrah, ki niso imele dovolj možnosti, da se uvedejo v delo umite operacijske medicinske sestre. Vodstvu zdravstvene nege je bilo priporočeno, da se vsem operacijskim medicinskim sestram zagotovi mentorstvo zunanje, usposobljene operacijske medicinske sestre, pri rednem delu in v dežurstvo tako dolgo, da bodo v celoti usposobljene za delo na novi veji kirurgije. Prav tako je bilo priporočeno, da se še naprej udeležujejo teoretičnih in praktičnih izobraževanjih s tega področja.

Priporočeno je bilo, da se zagotovi uvajanje v delo in izvede preverjanje znanja za vse izvajalce ZN, ki so razporejeni na delo v novi dejavnosti.

Za ugotovljena odstopanja v celovitem nadzoru zavoda in v dejavnosti kardiokirurgije je komisija podala 52 priporočil za njihovo odpravo oziroma obvladovanje. Izvajalec zdravstvene dejavnosti z evalvacijskim poročilom o realizaciji izvedenih priporočil obvesti Zbornico – Zvezo v šestih mesecih od prejema poročila o ugotovitvah strokovnega nadzora s svetovanjem.